

København d. 20. januar 2023

Til
Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Kontor for Frie Skoler

Fremsendt som e-mail til KFS@stukuvm.dk og Mathilde.Louise.Jauss.Madsen@stukuvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet "Høring – Revideret vejledning om udskrivning på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Danmarks Private Skoler".

Høring vedr. revideret vejledning om udskrivning på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler

I høringsbrev af 22. december 2022 anmoder Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Kontor for Frie Skoler, om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Der har i en årrække været stort fokus på frie grundskolers processer i de forhold, hvor skolerne afbryder samarbejdet med elever og forældre. Oprindeligt var det Børnekonventionens bestemmelser om et barns krav på inddragelse (artikel 12), der var grundlaget for det omfattende fokus på skolernes udskrivningsprocesser. Foreningen har altid hævdet og vejledt i, at Børnekonventionens artikel 12 naturligvis skal overholdes, herunder i forbindelse med udskrivningssager. Med indførelse af § 4 a i Lov om friskoler og private grundskoler er elevens rettigheder i forbindelse med udskrivninger blevet konkretiseret.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vælger nu, jf. høringsbrevet, at "*revidere vejledningen om udskrivning på baggrund af lovens § 4 a og lovbemærkningerne hertil, så den er i overensstemmelse med gældende ret*".

Foreningen oplever, i stigende grad, at medlemsskoler af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet bliver bedt om at redegøre for deres håndtering af udskrivningssager med henblik på et evt. enkeltsagstilsyn. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet skal sikre og kontrollere, at frie grundskoler overholder gældende love og rammer. Når en tilsynsinstans som Styrelsens for Undervisning og Kvalitet lægger navn til en vejledning, må der nødvendigvis være en stærk opmærksomhed på, om vejledningen i retorik og anvisninger kan være med til at indsnævre de frie skolers frihed og handlerum. Skolerne SKAL overholde loven, men skolerne skal ikke nødvendigvis følge de anbefalinger, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fremlægger. Foreningen er stærkt bekymret for, at skolerne i forbindelse med tilsynssager vil blive bedømt på det, som Styrelsen for Undervisning og Kvalitet anviser som "den gode proces". Det vil naturligvis være uacceptabelt.

En gennemgang af vejledningen med opmærksomhed på, hvor Styrelsen for Undervisning og Kvalitet benytter udtrykkene "skolen skal", "skolen bør" - eller benytter bydeform som f.eks. "Sørg for" - giver yderligere anledning til en bekymring for, at skolerne vil opfatte det, der burde være "*inspiration*" (jf. vejledningens forord) som noget, de er forpligtet på.

Foreningen finder jf. ovenstående, at afsnit 9, "Huskeliste", er mere end retningsanvisende. Afsnittet fungerer i dets retorik som en pålæg til skolerne om en særlig proces. Foreningen foreslår, at afsnittet helt udgår.

I relation til ovenstående bør selve titlen på vejledningen; "*Sådan inddrages eleverne!*", også overvejes.

I vejledningen bruges forvaltnings- og ansættelsesretlige begreber, som er tillagt en bestemt betydning, der ikke nødvendigvis kan overføres til vejledningens emne og kontekst. Det gælder f.eks. brugen af ordet "på-tænkt" og i særlig grad brugen af ordet "bortvisning". "Bortvisning" forstås af de fleste som en "straks-hændelse" - en øjeblikkelig, permanent hjemsendelse. I vejledningen benyttes ordet "bortvisning" i betydningen "udskrivning med kort proces". Måske ville det skabe større forståelse at bruge den formulering?

I flere afsnit har der sneget sig en aparte sætningskonstruktion ind: *"Som noget nyt i forhold til kravene efter Børnekonventionen skal skolen efter lovens § 4 a, stk. 3, sikre skriftlig dokumentation for, at eleven er blevet inddraget i forbindelse med udskrivningen"*. Eksemplet her er fra afsnit 7. Formuleringen forleder læseren til at tro, at kravet om skriftlig dokumentation fremgår af Børnekonventionen. Det gør det som bekendt ikke. Det er derimod et krav i Lov om friskoler og private grundskoler, der fungerer som et strukturelt greb for at sikre, at skolerne overholder samme lovs krav om elevernes inddragelse i forbindelse med udskrivninger.

I afsnit 2 opfordres skoler til at have *"nedskrevne procedurer for udskrivning af elever, der er kendte af alle medarbejdere og tilgængelige for forældre og elever, for eksempel på skolens hjemmeside"*. Dernæst følger pointen: *"Det er samtidig vigtigt at understrege, at procedurer ikke kan være en fast manual for gennemførelsen af udskrivnings- eller bortvisningssager. Der vil altid skulle foretages en konkret, individuel vurdering i hver enkelt sag"*. Foreningen er meget enig i, at der ikke kan være en fast manual for udskrivningssager. Efter foreningens opfattelse kan udskrivninger have så mange forskellige årsager og derfor så mange forskellige hensyn (og dermed processer), at det både er meningsløst og misvisende at beskrive en fast procedure for udskrivning af elever. En nedskrevet, offentliggjort procedure kan de facto binde skolen til at gøre noget bestemt, frem for at den tager stilling i den enkelte sag og på individniveau, fordi skolen har skabt en forventning blandt medarbejdere, forældre og elever om en bestemt proces. Der giver grobund for konflikt. En nedskrevet, offentliggjort procedure for udskrivninger må derfor nødvendigvis indeholde et fast dementi, fordi proceduren aldrig vil kunne overholdes helt. Og hvad er den så værd? Skolerne kan højst beskrive nogle pejlemærker eller værdier, de gerne vil leve op til i relation til udskrivningssager samt beskrive, hvad der er lovens krav. Foreningen vil forsat rådgive skolerne til ikke at offentliggøre deres procedurer, men til at gennemtænke struktur, processer og kultur i relation til udskrivning af elever og ophør af samarbejde.

I afsnit 3.1 står der, at *"det er vigtigt at understrege, at inddragelse af eleven ikke må ske på en måde, der efter en faglig vurdering må vurderes at skade eleven og altså ikke kan siges at være i barnets tarv. Det må i sådanne situationer sikres, at elevens perspektiv og synspunkter på sagen kan inddrages på anden vis, inden der tages beslutning"*. Der gives i vejledningen ingen anvisninger på, hvordan elevens perspektiv og synspunkter på sagen, i sådanne tilfælde, kan inddrages "på anden vis". Foreningen finder det væsentligt, at der gives vejledning i, hvordan en skole adresserer og dokumenterer "inddragelse på anden vis", så skolen kan vurderes at leve op til kravet. Det kunne naturligt ske i forbindelse med afsnit 5.3.: *"Vurdering af om en samtale vil være til væsentlig skade for eleven"*.

I afsnit 3.2. fremgår det, at *"Folketingets Ombudsmand tidligere har modtaget en række klager fra forældre til elever på friskoler, private grundskoler og efterskoler, der er blevet udskrevet af skolerne uden inddragelse"*. Foreningen stiller sig uforstående over for, at det er nødvendigt at nævne disse klager (historisk), og at man i vejledningen ikke nøjes med at nævne det faktum, at Folketingets Ombudsmand med § 4.a har fået mulighed for at behandle klager over udskrivning.

I afsnit 4: *"Processen ved overvejelser om udskrivning"* finder foreningen det nødvendigt - og opfordrer derfor til, at forældrebegrebet (myndighed / værge) inddrages og forklares i konteksten af vejledningens emne.

I afsnit 7 præsenteres kravet om skriftlig dokumentation for elevens inddragelse. Foreningen finder det afgørende, at vejledningen indeholder Styrelsen for Undervisning og Kvalitets konkrete vurdering af, hvor længe det er sagligt, at en skole opbevarer personlige oplysninger om elever, herunder dokumentation for inddragelse af eleven, efter at eleven ikke længere er indskrevet på skolen.

Slutteligt et overordnet ønske om, at de frie grundskoler i vejledningen benævnes som "frie grundskoler" og ikke som friskoler og private grundskoler. "Frie grundskoler" er den samlede betegnelse og inddrager alle typer af frie grundskoler, også dem, der ikke omtaler sig som "friskoler" eller "privatskoler".

Vi står til rådighed for uddybning af høringsvaret.

Karsten Suhr, formand

ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
grundskoler & sylvestier

Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K

